

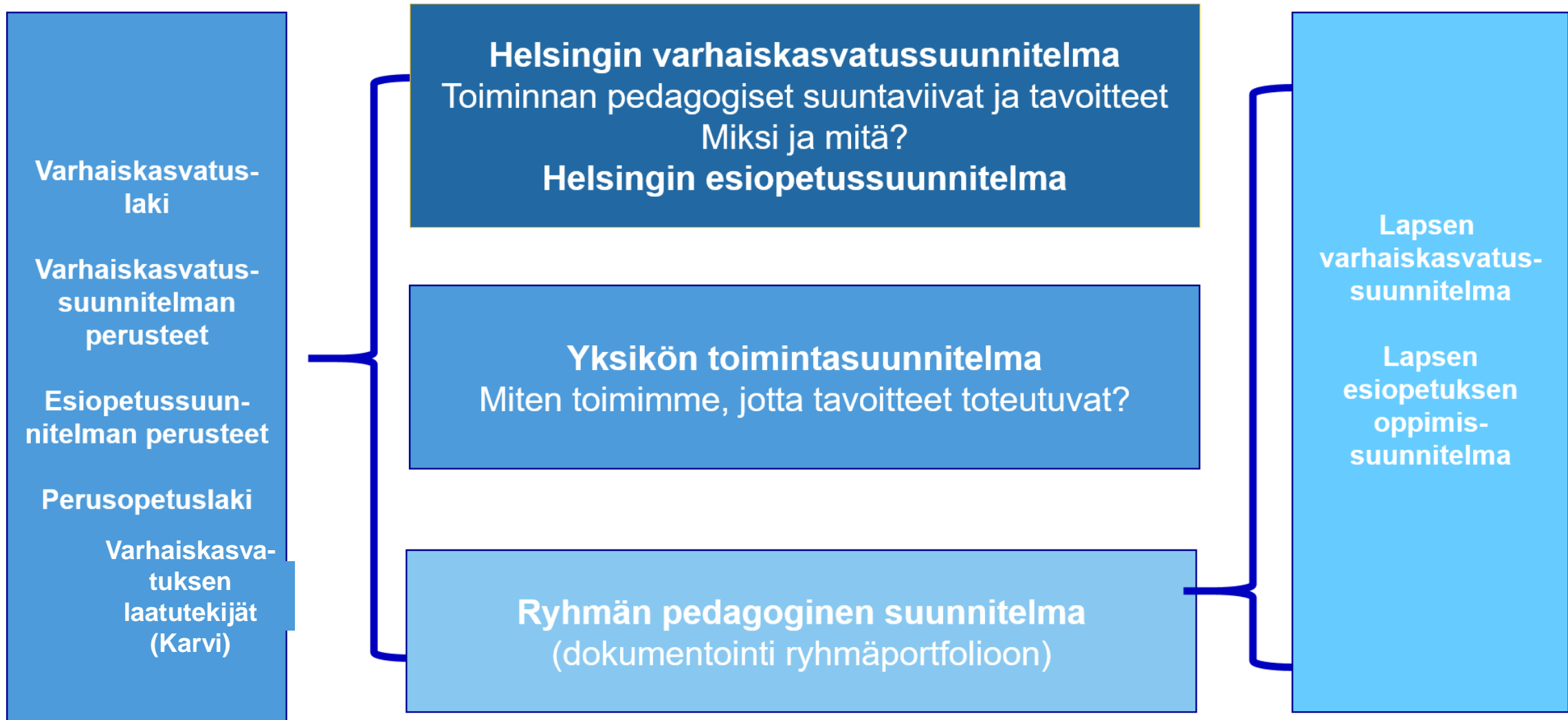
Toimintasuunnitelma 2023-2024

Päiväkoti Onnimanni

Toimipaikassa järjestetään esiopetusta toimintakaudella 2023 – 2024

Helsinki
Helsingfors

Helsingin varhaiskasvatusta ja esiopetusta määrittävät ja ohjaavat asiakirjat

Toimintasuunnitelma

Toiminnan arvioinnin tueksi

Esimerkki toimintasuunnitelman laadintaa ohjaavista kysymyksistä

Onko yhteinen arvoperusta kaikkien työntekijöiden tietoisuudessa ja sitoudutaanko siihen?

Mitä on tehty alueellisen yhteisöllisyyden edistämässä huoltajien ja muiden varhaiskasvatuksen toimintamuotojen kanssa?

Miten kaupungin kulttuuri-, liikunta- ja ympäristötietoisuutta edistävää tarjontaa on hyödynnetty?

Miten on onnistuttu säilyttämään lasten yhdenvertaisuus ja mahdollisuus olla osallisena omana arvokkaana itsenään?

Ovatko toiminta- ja oppimisympäristöt erilaisuutta kunnioittavia ja tasa-arvoa edistäviä?

- Varhaiskasvatusyksiköt laativat vuosittain Helsingin varhaiskasvatussuunnitelmaan ja Helsingin esiopetuksen opetussuunnitelmaan perustuvan toimintasuunnitelman.
- Toimintasuunnitelmassa kuvataan varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen toiminnan järjestämisen pedagogiset periaatteet.
- Helsingin varhaiskasvatussuunnitelmasta, esiopetussuunnitelmasta ja strategiasta nousevat tavoitteet ohjaavat toimintaa ja suunnitelmaan kirjataan toimenpiteet tavoitteiden saavuttamiseksi.
- Arviointi on systemaattista ja jatkuvaa ja se perustuu niille tavoitteille, joita Helsingin varhaiskasvatussuunnitelmassa toiminnalle asetetaan.
- Helsingissä varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen suunniteltua pedagogista toimintaa arvioidaan.

Ryhmän pedagoginen suunnitelma – ryhmän toiminnan suunnittelu ja arviointi

- Lasten varhaiskasvatussuunnitelmiin (Lapsen vasu) kirjatut lasten vahvuuksista ja tarpeista nousevat pedagogiset tavoitteet ja toimenpiteet muodostavat pohjan ryhmän pedagogiselle suunnitelmalle ja toiminnan suunnittelulle.
- Esiopetuksessa ryhmän suunnitelman pohjan muodostavat Lapsen esiopetuksen oppimissuunnitelmat (Leops) ja esiopetuksen opetussuunnitelman tavoitteet.
- Toimintaa suunnitellaan ja toteutetaan laaja-alaisen osaamisen tavoitteet ja oppimisen alueet huomioiden.
- Ryhmän pedagogista toimintaa dokumentoidaan.
- Päiväkodin jokaisen lapsiryhmän suunniteltua pedagogista toimintaa arvioidaan.

Työtämme ohjaavat arvot

Helsinkiläinen varhaiskasvatus ja esiopetus perustuvat valtakunnallisissa varhaiskasvatus- ja esiopetussuunnitelmissa määritellyille arvoille sekä Helsingin kaupungin strategiaan.

- Lapsuuden itseisarvo
- Ihmisenä kasvaminen
- Lapsen oikeudet
- Yhdenvertaisuus, tasa-arvo ja moninaisuus
- Perheiden monimuotoisuus
- Terveellinen ja kestävä elämäntapa

Yksikön varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen toimintakulttuuri

1. Oppiva yhteisö toimintakulttuurin ytimenä

Onnimannissa yhdessäolo, moninaisissa ryhmissä toimiminen, erilaisuuden ymmärtäminen ja arvostaminen on kaiken toiminnan pohja. Pieni yksikkö mahdollistaa lasten syvällisen tuntemisen koko henkilökunnalle, toimintaa suunnitellaan yhdessä yhteiseksi hyväksi.

2. Leikkiin ja vuorovaikutukseen kannustava yhteisö

Onnimannissa jokainen lapsi on tasavertainen ja kauden tavoitteena on mahdollistaa jokaiselle lapselle mahdollisuus leikkiin. Keskitymme erityisesti harjoittelemaan leikkitaitoja aikuisen tukemana. Lasten toiveita ja ideoita kysytään säännöllisesti ja toteutetaan yhdessä. Aikuinen tukee leikkitaitojen ja vuorovaikutuksen kehitystä rikastamalla leikkiä ja olemalla lasten saatavilla. Lapsia kannustetaan huomaamaan toisten hyvät teot ja sanat.

Yksikön varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen toimintakulttuuri

3. Osallisuus, yhdenvertaisuus ja tasa-arvo

Eri-ikäiset lapset toimivat yhdessä ja omina ryhminään, ja aikuinen varmistaa, että jokainen lapsi tuntee kuuluvansa joukkoon. Lasten aloitteet ja toiveet otetaan huomioon oppimisympäristöissä, toiminnassa ja muussa arjessa, ja lasta kannustetaan päättämään itse omista asioistaan. Lapsia ohjataan toimimaan erilaisissa ryhmissä ja puuhissa.

4. Kulttuurinen moninaisuus ja kielitietoisuus

Lasten kanssa keskustellaan heitä askarruttavista asioista ja heidän kysymyksiinsä vastataan kunnioittavasti ja tietopohjaisesti. Kulttuurinen moninaisuus tehdään osaksi arkea, ei vain toimintatuokioiksi.

Päiväkodissa luetaan monipuolista kirjallisuutta, sadutetaan, lorutellaan, tehdään esityksiä, lauletaan ja leikitään. Aikuiset käyttävät rikasta kieltä ja tukevat lasten kielen kehitystä eri keinoin

5. Hyvinvointi, turvallisuus ja kestävä elämäntapa

Toimimme yhdessä perheiden kanssa edistääksemme lasten hyvinvointia. Turvallisuuskierroksilla varmistamme että oppimisympäristö on lapsille turvallinen paikka kasvaa. Turvallisuus tarkoittaa Onnimannissa myös sitä että kaikki tunteet ovat sallittuja ja kasvattajat auttavat lasta niiden käsittelyssä.

Kannustamme hyviin kaveritaitoihin varhaiskasvatuksessa

Tavoitteena on, että jokainen lapsi kokee itsensä arvokkaaksi, tulevansa hyväksytyksi omana itsenään osana ryhmää ja oppii ottamaan toiset huomioon.

Aikuiset havainnoivat lasten toimintaa, ovat mukana vuorovaikutuksessa sekä toimivat mallina ja näyttävät esimerkkiä lapsille. Lapsia ohjataan, rohkaistaan ja osallistetaan kunkin omien kykyjen mukaan toimimaan toisten kanssa. Empatia- ja tunnetaitoja harjoitellaan ikätasoisesti ja lapsia tuetaan tuomaan toisten hyvät teot näkyviksi. Ristiriitatilanteissa käytetään pisarapuuttumisen mallia.

Kaveritaitoja opetellaan esimerkiksi seuraavin keinoin:

- Pedagogisesti järjestetty leikki ja pienryhmät
- Draama, esim. nukketeatterissa pienet sosiaaliset tarinat
- Kirjallisuus
- Tilanteiden sanoittaminen ja läpikäyminen yhdessä lasten kanssa
- Aikuisten esimerkki
- Tutustutaan luonteenvahvuuksiin Vahvuusvariksen avulla

Kannustamme hyviin kaveritaitoihin esiopetuksessa

Esiopetuksessa harjoitteleme aikuisjohtoisesti erilaisissa ryhmissä toimimista, vaihtelevat leikki- ja peliryhmät kehittävät lasten vuorovaikutustaitoja. Onnimannin esiopetusryhmä on pieni joten eskarilaisilla on myös mahdollista päästä avustamaan nuorempia lapsia päivän aikana.

Onnimannissa on 7 esiopetusikäistä lasta toimintakaudella 2023–2024.

Oma eskarikirja on tärkeä palanen kouluun valmistautumisessa. Itsestä ja omista tavaroista huolehtimista harjoitellaan, ja aikuisen syli on esikoululaiselle aina avoimena. Eskarit ja neljävuotiaat toimivat paljon yhdessä.

Esikoululaisten kanssa harjoitellaan myös kaveritaitoja, toisen huomioon ottamista, lempeyttä itseä ja toisia kohtaan sekä onnistumista ja epäonnistumista turvallisessa ympäristössä. Rauhallinen ilmapiiri edistää työrauhaa.

Päiväkodin sisätilojen ja pihan lisäksi koko kaupunki on esikoululaisen oppimisympäristö. Retkiä tehdään esimerkiksi lähiympäristöön, museoihin, kulttuurikohteisiin, koko päiväksi Luukkiin tai Harakan saareen. Lapsella on oikeus turvallisiin oppimisympäristöihin, joihin kuuluvat fyysinen, psyykinen ja sosiaalinenkin turvallisuus.

Yhteistyötä tehdään alueen esiopetusryhmien ja koulujen kanssa. Syksyn alussa tehdään yhdessä oppimisen suunnitelma, joka arvioidaan keväällä. Onnimannilla on oma kummiluokka Taivallahden ala-asteella. Lisäksi alueen esiopettajat tapaavat muutaman kerran vuoden aikana.

Esiopetuksen yhteistyötahoina toimivat esiopetuksen oppilashuolto eli kveo Päivi Syrjälä, psykologi, kuraattori sekä neuvola. Tavoitteena on seurata ja edistää lapsen hyvinvointia ja oppimista sekä kokonaisvaltaista kasvua, kehitystä ja terveyttä. Oppilashuollolla on tärkeä merkitys varhaisen tuen turvaamisessa ja ongelmien ehkäisyssä. Yksilökohtainen oppilashuolto esiopetuksessa perustuu aina huoltajan suostumukseen.

Tasa-arvoinen ja yhdenvertainen varhaiskasvatus ja esiopetus

Henkilökunnan lapsituntemus ja sensitiivinen suhtautuminen on avainasemassa tasa-arvoista ja yhdenvertaista varhaiskasvatusta ja esiopetusta toteuttaessa. Avoin yhteydenpito ja vuorovaikutus perheiden kanssa tukee lapsen kasvua ja kehitystä, eikä perheen kulttuuri- tai kielitausta saa olla esteenä tälle.

Lapsille tarjotaan monipuolisesti kaiken tyyppisiä leikkejä ja puuhia, esimerkiksi sukupuoli ei määrää toimintaa. Lapset kohdataan yksilöinä osana yhteisöä, ja kaikille mahdollistetaan oma tapansa osallistua.

Ristiriitatilanteet käydään läpi mahdollisimman pian tapahtuman jälkeen, ja kiusaamiseen puututaan aina, toimintatapana käytetään pisarapuuttumisen mallia. Onnimannilla on oma kiusaamisen ehkäisyn suunnitelma. Hyvinvointi on yhteinen asia, ja jokainen voi vaikuttaa siihen.

Tasa-arvoisen kasvattajan muistilista henkilökunnalle löytyy päiväkodin kahvihuoneen seinältä. Työyhteisö reflektoi ja arvioi tapoja kohdata toisensa, lapset ja perheet.

Toimintakauden tavoitteet Onnimannissa

- 1. Kaikilla on oikeus leikkiin.**
- 2. Tarinat, sadut ja lapsen mielikuvitus arjessa näkyväksi.**
- 3. Lapsen vahvuuksien tukeminen.**

Lapsen polku varhaiskasvatuksesta esiopetukseen ja perusopetukseen

1. Sovitut käytännöt lapsen aloittaessa

Uuden lapsen aloittaessa perheen kanssa keskustellaan lapselle sopivimmasta tavasta aloittaa. Perhe tulee yleensä tutustumiskäynnille ja allekirjoittaa sopimuspaperit paikan päällä, jolloin voidaan käydä myös aloituskeskustelu. Tilanteeseen suhtaudutaan sensitiivisesti ja lapsen aloittamisesta pyritään tekemään mahdollisimman helppoa.

2. Lapsiryhmien muodostaminen

Ryhmät muodostetaan pedagogisesti kulloinkin sopivimmalla tavalla, toimintaa on Niittyjen ja Metsien lisäksi erilaisissa pienryhmissä. Muutoksia ryhmiin tehdään tarvittaessa toimintakauden aikanakin.

3. Lapsen vasun ja Leopsin laadintaan liittyvät yhteiset toimintatavat (ks. Hki Vasu ja Esiops)

Opettaja keskustelee vanhempien kanssa ja kirjaa asiakirjat sekä toimittaa ne tarvittaessa eteenpäin

Lapsen polku varhaiskasvatuksesta esiopetukseen ja perusopetukseen

4. Sovitut käytännöt lapsen siirtyessä ryhmästä toiseen

Henkilökunta on pysyvää ja tuntee toisenkin ryhmän lapset ja perheet, joten muutosten tekeminen on sujuvaa. Onnimannissa ryhmät tekevät päivittäin yhteistyötä joten muutos toiseen ryhmään on lapselle helppo.

5. Sovitut käytänteet lapsen siirtyessä varhaiskasvatuksesta esiopetukseen (yhteistyö, tiedonsiirto)

Toiseen päiväkotiin siirtyessä opettaja toimittaa sinne lapsen varhaiskasvatussuunnitelman ja tarvittaessa sovitaan tiedonsiirtopalaverista.

6. Sovitut käytänteet lapsen siirtyessä esiopetuksesta perusopetukseen (yhteistyö ja yhdessä oppiminen, tiedonsiirto)

Kouluun lähtevien lasten esiopetussuunnitelmat lähetetään kouluun ja keväällä koulun kanssa sovitaan tiedonsiirtopalaveri. Mahdollisista tukitoimista keskustellaan moniammatillisesti.

Viestintä ja yhteistyö

1. Viestinnän toteuttaminen toimipaikassa

Viestintäkeinoja ovat esimerkiksi sähköpostilla kaikille lähetettävä viikkokirje, lyhyet keskustelut kasvokkain päivittäin, tekstiviestit ja puhelut ja sähköposti.

2. Huoltajien ja yhteistyötahojen kanssa tehtävä yhteistyö

Lapsen varhaiskasvatus- ja esiopetussuunnitelmat sekä keskustelut vähintään kahdesti vuodessa ja lisäksi aina tarpeen mukaan, asioiden puheeksi ottaminen matalalla kynnyksellä, vanhempien toiveiden kuunteleminen. Yhteiset isän- ja äitienpäivän kahvitukset, joulun- ja kevätjuhlat sekä isovanhempien päivä kuuluvat jokaiseen toimintavuoteen.

3. Toiminnan dokumentointi ja arviointi yhdessä lasten ja huoltajien kanssa

- Lapsen varhaiskasvatus- ja esiopetussuunnitelmat sekä keskustelut ja muuten tarpeen mukaan. Jokaisella lapsella on päiväkodissa oma kansio, jonne kerätään piirustuksia ja dokumentteja vuosien aikana. Oma kansiota saa aina katsoa ja esitellä kavereille. Onnimannin sähköisiin portfolioihin kootaan lasten toimintaa kuvin ja lyhyesti sanallisesti kuvattuna. Eskareille on erikseen oma portfolio toiminnan dokumentointia varten.